

Programma voor de maanden mei t/m juli

Kijk altijd voordat u wilt deelnemen aan een activiteit op onze website www.ivn.nl/afdeling/baarlo-maasbree voor de meest actuele informatie!!

- Zo. 5 mei Excursie plantenwerkgroep naar het Berckterveld en de Romeinenweerd. We vertrekken om 9.00 uur vanaf de p-plaats bij de Geldmaat in Baarlo. De excursie start bij de p-plaats bij de uitkijktoren in het Berckterveld.
- Ma. 20 mei Dagtocht in de Voerstreek. Aanmelden mogelijk tot uiterlijk 5 mei i.v.m. reservering restaurant. Meer informatie en opgeven bij elsvanknippenberg@live.nl
- Vrij. 21 juni Op zoek naar de nachtzwaluw in het vroegere depot van het Britse Rijnleger in het Brachter Wald met gids Maan Litjens. We vertrekken om 20.30 uur bij de Geldmaat in Baarlo. Om 21.00 uur verzamelen we bij Wanderparkplatz Kamerickshof (Fischverkauf) aan L373 in Brüngen.
- Zo. 30 juni Rondleiding door de Jochumhof, na afloop koffie en vlaai voor onze leden, vanwege het 40-jarig jubileum. Opgeven bij elsvanknippenberg@live.nl We vertrekken om 13.30 uur vanaf de Geldmaat in Baarlo.
- Zo. 7 juli Excursie plantenwerkgroep naar de Castenrayse Vennen. We vertrekken om 9.00 uur vanaf de Geldmaat in Baarlo.
- Woe. 17 juli Lezing over kruiden door herborist Diana Vossen bij 't Paedje. Aanvang 20.00 uur.
- Zo. 21 juli Kruidenexcursie bij de Grootte Peel met proeverijtje.

Kijk voor meer IVN-activiteiten in de buurt op de website van onze collega-afdelingen!

Website: www.facebook.com/ivnbaarlomaasbree
e-mail adres: www.ivn.nl/afdeling/baarlo-maasbree
IVN-baarlo-maasbree@hotmail.com

www.instagram.com/ivnbaarl

Rabobank
Venlo e.o.

Voor € 20,- per jaar bent u lid. U kunt dan meedoen met alle activiteiten en u ontvangt maandelijks ons krantje met info en het programma.

Dagtocht voor leden van IVN Baarlo-Maasbree

Op 2^e Pinksterdag, maandag 20 mei gaan we wandelen!

De wandelroute voert vanuit Noorbeek naar de Belgische Voerstreek, we komen in St. Martensvoeren, St. Pietersvoeren, Veurs, De Planck en via Ulvend gaan we terug naar Noorbeek. Tijdens de wandeling maken we kennis met drie beekdalen: het dal van de Noor, de Voer en de Veurs.

De wandeling kan als pittig aangemerkt worden, aangezien er enkele steile klimmetjes in voorkomen. Qua landschap en cultuurhistorie is deze wandeling uniek.

De route is ongeveer 12 kilometer lang, we nemen een lunchpauze onderweg en na afloop gaan we uitrusten en wat lekkers eten in Noorbeek. Neem dus een lunchpakket mee voor onderweg!

Meer informatie bij: elsvanknippenberg@live.nl

Actieve ledendag IVN Midden-Limburg in Helden

Op zaterdag 15 juni kun je kennis maken met actieve leden van andere IVN-afdelingen.

Dit jaar zorgt IVN Helden voor een gevarieerd buitenprogramma met verschillende aangename, leerzame en onderhoudende activiteiten.

Het programma start om 13.00 uur in MFC Kerkeböske, Aan de Koeberg 3 te Helden en wordt afgesloten met een gezellig samenzijn tot 17.00 uur.

Opgeven voor deze actieve ledendag vóór 1 juni 2024 bij:

a.van.welie@home.nl

Vogelgeluiden herkennen met de Merlin Bird ID by Cornell Lab

De Merlin Bird app helpt je bij het identificeren van vogels die je ziet en hoort. Merlin wordt mogelijk gemaakt door eBird, 's werelds grootste database met vogelwaarnemingen, geluiden en foto's.

Merlin Bird ID is een fantastische app voor alle natuurliefhebbers die willen weten welke vogels ze horen!!!

Voorjaarsflora in het Beeselsbroek

Op zondagochtend 7 april staan 11 natuurliefhebbers klaar om op pad te gaan in het Beeselsbroek. Deze oude Maasarm ligt verscholen in het buitengebied van Beesel, tegen de A73 aan. In het gras staat Grote Muur (ook Grootbloemmuur genoemd); met frisse witte bloemetjes. Grote muur is een kruidachtige, vaste plant uit de anjerfamilie. Van de Muren is het de soort met grootste bloemen; vandaar de naam.

We lopen verder en gaan een bospaadje in en langs de kant zien we al meteen de Bosanemoon, een lentebloeier uit de Ranonkelfamilie. De plant bloeit voordat de bomen en struiken in het loofbos, waar ze staat, uitlopen. Ondergronds heeft de plant wortelstokken. Als de plant in het midden van de zomer aan het eind van zijn groeicyclus begint af te sterven, wordt energie en voedselvoorraad in die wortelstok opgeslagen. De witte bloemen van de Bosanemoon staan allemaal apart op een steel met drie bladeren. En het lijkt of ze zich op de zon richten om zoveel mogelijk voorjaarswarmte te ontvangen. Veel soorten die we in dit rijke bos tegenkomen zijn schaduwplanten. In het voorjaar zijn de bomen nog zonder blad en de schaduwplanten profiteren van het licht en de warmte van de instralende zon, die nog onbelemmerd de bodem kan bereiken.

Even later zijn we omringd door honderden bosanemonen, die nog volop in bloei staan; het is een geweldig gezicht. De vele regen van de afgelopen tijd heeft de natuur goed gedaan. Op dit moment is hier in het Beeselsbroek de voorjaarsflora op z'n mooist; we zien velden vol met bloeiende Paardenbloemen, Fluitenkruid, Maartsviooltje, Look zonder look; een plant waarvan de naam verwijst naar het feit dat ze smaakt en ruikt naar knoflook, maar geen knoflook is. Ze is zelfs geen familie van de looksoorten, er is geen bol of verdikte wortelstok aanwezig, maar een normaal wortelstelsel met vaak een penwortel. We zien Speenkruid, Klimopereprijs; een lage, eenjarige plant met lichtblauw tot lila bloempjes, Reigersbek en de zeldzame Gewone salomonszegel; een giftige, vaste plant, die tegenwoordig gerekend wordt tot de aspergefamilie. De plant wordt ongeveer 40 cm hoog en heeft een ronde stengel. De stengels hangen over en de bladeren zijn langwerpig. Ondergronds heeft de Gewone salomonszegel een stevige wortelstok, waar ieder jaar weer de nieuwe stengels uitkomen. Na het afsterven blijven de littekens van de vaatbundels achter op de plaats waar de stengels vastgehecht waren. Ook die uit de jaren ervoor zijn terug te vinden. Deze littekens doen denken aan het zegel van de Bijbelse koning Salomon en vanwege deze gelijkenis werden vroeger aan de wortelstok magische krachten toegeschreven.

We lopen even later over een brede zandweg en zien langs de kant de Pinksterbloem in bloei, even later dient het eerst Oranjetipje zich aan!

Langs het pad zien we Ruige zegge, Hondsdraf, Witte dovenetel, Parse dovenetel en Gele dovenetel (tuinplant), Ooievaarsbek, Robertskruid en Bosveldkers en verderop staat de Gewone dotterbloem in al haar pracht te schitteren in het elzenbroekbos.

We lopen verder en zien in de verte het ecodeuct over de spoorlijn en de A73. We volgen het pad langs het spoor waar het een klein stuk erg modderig is en gaan met de trappen omhoog om boven op de natuurbrug te kijken. De begroeiing is goed ontwikkeld het is ondertussen een natuurlijke overgang geworden.

We keren terug naar het wandelpad en zien de Gewone brem en even verderop staat ook een aanzienlijk zeldzamere Gaspeldoorn in bloei. We zijn weer bij ons beginpunt van de wandeling na een prachtige ochtend, hartelijk dank aan de heren van de plantenwerkgroep voor de deskundige begeleiding!

Tekst: Els

Bosanemoon in bloei. Foto: Suzanne

Een rondleiding door de Botanische tuin Jochumhof in Steyl

De Botanische tuin Jochumhof kent een lange geschiedenis. De oudste delen van de tuin dateren uit 1799, toen op de plaats van de huidige botanische tuin een kapitaal landhuis stond. In 1933 startte de enthousiaste Pater Peter Jochum een botanische tuin om het biologieonderwijs aan het klooster Sint Michaël te ondersteunen. Vanuit alle werelddelen brachten missionarissen plantenzaden naar Steyl voor de tuin van Pater Jochum. Diverse deeltuinen stammen nog uit deze periode. Waar Pater Jochum begon met zaadjes staan nu kolossale bomen, waaronder de mammoetboom met zijn opmerkelijk zachte bast. In latere perioden werd de tuin uitgebreid met een kruidentuin, een heemtuin en een mediterrane kas.

In 1971 werd het werk van Pater Jochum overgenomen door een Stichting, en werd de tuin naar hem vernoemd. In 1973 werden de heemtuin en de kruidentuin aangelegd. In 1978 volgde de Tiglientuin. Tot op de dag van vandaag zorgt de Stichting Botanische tuin Jochumhof, met een grote groep vrijwilligers uit de omgeving, voor de verschillende deeltuinen.

Op zondag 30 juni is er voor leden van IVN Baarlo-Maasbree een rondleiding door de Jochumhof met gids Jan Mooren. Na afloop van de rondleiding is er koffie/thee en vlaai voor onze leden, vanwege het 40-jarig jubileum. Opgeven bij elsvanknippenberg@live.nl. We vertrekken om 13.30 uur vanaf de Geldmaat in Baarlo. De rondleiding begint om 14.00 uur bij de ingang van de Jochumhof. Er kunnen maximaal 15 mensen deelnemen aan de rondleiding; dus als u interesse heeft, geef u snel op!

Een ochtend met wisselvallig lenteweer in de Groote Peel

Op zaterdag 20 april staan 9 vogelaars bij het Buitencentrum De Pelen te trappelen om op pad te gaan met vogelkenners Jan Huijs en Jan Peeters. Het weer laat zich van een wisselvallig kant zien, maar onze waarnemingen van deze morgen maken heel veel goed. Vanaf de parkeerplaats horen we al de bonte vliegenvanger en zijn we al meteen in onze nopjes!

We lopen over het brede pad het natuurgebied in tuinfluiter, tiftjaf, merel, winterkoning, koolmees, holenduif, pimpelmees, nachtegaal en zwartkop maken hun opwachting. Ondanks de lage temperatuur van hooguit 6 graden, worden we toch een beetje warm van al die vogelgeluiden.

We lopen de eerste vlonder op en zien een dodaars met 2 kleintjes, meerkoet, tafeleend en een heel bijzondere soort; de witoogend. Deze eend broedt voornamelijk in Oost Europa en verder oostwaarts en is erg in aantal afgenomen en wordt als 'bedreigd' beschouwd. In Nederland is de witoogend een zeer schaarse doortrekker en wintergast.

We lopen even later verder naar de vogelkijkhut aan het Meerbaansblaak en genieten van het mooie uitzicht. We zien fuut, tafeleend, slobeend, waterhoentje, wilde eend, krakeend en enkele wintertalingen. Hun prachtige verenkleed glanst in de zon die even is doorgelopen.

Na een tijdje vervolgen we onze weg en we horen een rietgors en zien blauwborst, fitis, grasmus en verschillende kneutjes die hun verenkleed aan het verzorgen zijn in het zonnetje op een draad tussen twee paaltjes. In de verte klinkt de roep van de koekoek.

We komen in een open stuk en hier zitten veel boompiepers die hun kunstje aan ons tonen. Ze vliegen vanaf de top van de boom omhoog en landen als een parachute weer op dezelfde plek. Het verveelt nooit om naar dit schouwspel te kijken.

Er komt een behoorlijke bui aan en we schuilen even bij een schuilhut na 10 minuten is het nagenoeg droog en vervolgen we onze wandeling over een van de knuppelbruggetje die zo kenmerkend zijn voor de Groote Peel.

We horen nog de heggenmus, vink, houtduif, zwarte kraai, roodborst, gekraagde roodstaart, roodborsttapuit en we krijgen de geelgors mooi in beeld. In de verte klinkt de roep van een fazant.

We besluiten om nog op zoek te gaan naar de flamingo's die al enkele dagen op waarneming.nl worden doorgegeven en die hier in de Groote Peel verblijven. Helaas zien we de vogels deze ochtend niet.

We zien wel nog grauwe gans, torenvalk, enkele foeragerende boerenzwaluwen, gaai.

Weer terug op de parkeerplaats vliegt de raaf nog over; een perfecte afsluiting van onze vogelexcursie. We hebben ruim 40 soorten op naam gebracht deze ochtend!

Op de terugweg in de auto kunnen we er geen genoeg van krijgen en zien we nog: grote zilverreiger, witte kwikstaart, aalscholver, 3 Kieviten, scholekster, knobbelzwaan en 2 hazen.

Het was een prachtige ochtend ondanks het wisselende weer; dank je wel Jan en Jan!!

Foto's Laurie: witkopeend, boompieper, doodaars en rietgors

Groene Bondgenoten ondersteunt vrijwilligers om lokaal duurzaam verschil te maken

Met de invoering van de nieuwe Omgevingswet op 1 januari 2024 zijn er meer mogelijkheden om invloed uit te oefenen op de omgevingsplannen van een gemeente. Dit biedt alle Nederlanders nieuwe kansen voor het vergroenen van de buurt en herstellen van biodiversiteit in eigen leefomgeving.

Volgens Vogelbescherming Nederland, de Natuur- en Milieufederaties, IVN Natuureducatie, SoortenNL en LandschappenNL kan dit herstel alleen worden bereikt dankzij de inzet van lokale vrijwilligers. Daarom bundelen zij de krachten in het initiatief [Groene Bondgenoten](#), om groene vrijwilligers te ondersteunen met kennis en contacten, zodat zij meer kunnen bereiken in hun eigen omgeving.

Gezamenlijk hebben de organisaties een achterban van meer dan honderdduizend vrijwilligers, die zich dagelijks inzetten voor behoud en herstel van biodiversiteit. Zonder de inspanningen van deze vrijwilligers zou de natuur er in Nederland veel slechter voorstaan. Door hun kennis en netwerken gezamenlijk te delen met lokale initiatieven versterken ze hun invloed op het lokale beleid. De website van Groene Bondgenoten bevat diverse tools zoals een stappenplan en een schema met informatie zodat de inwoner meer invloed kan uitoefenen op de Omgevingswet.

Al decennialang holt de biodiversiteit in Nederland achteruit, in natuurgebieden en ook daarbuiten. Om die trend te keren, is er een minimaal niveau nodig waaraan een omgeving moet voldoen om leefbaar te zijn voor de natuur en mens. Om de kwaliteit van de leefomgeving concreet te maken, werkt Groene Bondgenoten met Basiskwaliteit Natuur. Deze methode helpt als instrument, meetlat en biedt vrijwilligers handvatten om de noodzaak van meer biodiversiteit herstel aan te tonen en aan de slag te gaan om de eigen omgeving te vergroenen.

Inzicht in de kwaliteit van de natuur in je eigen omgeving vergroot betrokkenheid in de buurt, het biedt handvatten voor gesprekken met de gemeente en motiveert inwoners te gaan samenwerken aan meer groen in eigen stad. Met het Stimuleringsfonds biedt Groene Bondgenoten financiële steun aan vrijwilligers die samen aan de slag gaan voor een groene leefomgeving. Kijk voor meer informatie op Groenebondgenoten.nl

Kies voor minder exotisch en help de biodiversiteit in en buiten je tuin!

Het tuinseizoen is weer begonnen en het is niet gemakkelijk om alle kleurrijke verleidingen in het tuincentrum te weerstaan. Maar hoe kun je kiezen voor kleurrijke planten die niet alleen een verrijking zijn voor de biodiversiteit in je eigen tuin, maar ook geen risico vormen voor de natuur elders?

We halen heel veel planten als sierplant naar Nederland die hier niet oorspronkelijk voorkomen. We noemen dat exoten. Veel van onze insecten en andere dieren zijn niet aangepast aan het leven op of van deze planten en daarom zijn deze exoten niet goed voor de biodiversiteit in je tuin. Sommige van deze tuinplanten verwilderen vanuit tuinen en veroorzaken problemen in de natuur. Ze hebben vaak geen natuurlijke vijanden en kunnen zo ongestoord groeien en inheemse plantensoorten, die wel goed zijn voor de biodiversiteit, verdringen.

Om problemen in de toekomst te beperken, moeten we beter opletten welke planten we naar Nederland halen. Als consument kunnen we daarin een grote rol spelen. Floron heeft een handige hulp voor het kiezen van planten die beter zijn voor onze biodiversiteit. Via de website <http://www.tuinernietin.nl> kun je voor heel veel exotische planten een alternatief opzoeken. Ook geeft de website informatie over de eisen en kenmerken van het alternatief, zodat je meteen kunt beoordelen of de plant goed in je tuin kan groeien.

Lees verder op de volgende pagina.

Het aanplanten van inheemse vogelvriendelijke planten is van groot belang voor het behoud en herstel van biodiversiteit en het ondersteunen van vogelpopulaties in de tuin. Omdat deze planten moeilijk verkrijgbaar zijn, heeft Vogelbescherming een selectie opgenomen in de webshop.

De inheemse planten zijn aangepast aan de bodem- en klimaatomstandigheden van Nederland, waardoor ze over het algemeen minder onderhoud en water vereisen dan niet-inheemse soorten. Hierdoor verminderen ze de behoefte aan kunstmatige meststoffen en pesticiden, wat op zijn beurt de bodemgezondheid en waterkwaliteit bevordert. Ze zijn belangrijk in een vogelvriendelijke tuin.

Hoe meer verschillende soorten inheemse bloemen of planten je hebt, hoe groter de biodiversiteit zal zijn. De planten voorzien in voedsel, beschutting en nestgelegenheid voor verschillende soorten vogels gedurende het hele jaar. Ze bevorderen de aanwezigheid van natuurlijke bestuivers zoals bijen, vlinders en zweefvliegen, die op hun beurt weer dienen als voedselbron voor vogels.

Vogelbescherming Nederland heeft ongeveer dertig biologische planten geselecteerd die vogelvriendelijk zijn. Deze tuinplanten zijn, net als alle biologische planten, gekweekt zonder gif, zonder kunstmest en zijn niet genetisch gemodificeerd. Planten van biologische kweek zijn een duurzame en natuurvriendelijke keuze.

De planten zijn te koop bij de webshop van de vogelbescherming: <https://www.vogelbeschermingshop.nl/> of bij <https://www.vivara.nl/>

Groot nagelkruid (*Geum macrophyllum*) en geel nagelkruid (*Geum urbanum*)

Langs de bospaden vinden we in onze omgeving zowel het Groot nagelkruid als het Geel nagelkruid of gewoon nagelkruid.

Het Groot nagelkruid is een overblijvende plant van enigszins beschaduwde, vochthoudende, voedselrijke grond. De plant is afkomstig uit Noord-Amerika en Oost-Siberië. In Nederland is hij voor het eerst waargenomen in 1992. Groot nagelkruid lijkt sterk op Geel nagelkruid en is dus eigenlijk de Noord-Amerikaanse tegenhanger van Geel nagelkruid; maar het is dus geen inheemse plant. Groot nagelkruid is opvallend fors, hij kan meer dan een meter groot worden. Een duidelijk verschil is te zien tijdens de bloei: de kelkbladen zijn bij groot nagelkruid dan al teruggeslagen. Daarnaast onderscheidt deze soort zich van geel nagelkruid door de aanwezigheid van klieren op de stijl en door een veel groter aantal vruchten in de vruchthoofdjes. Beide soorten kun je op vergelijkbare plaatsen tegenkomen.

Foto Els: Groot nagelkruid

Groot nagelkruid heeft vrijwel geruisloos z'n plekje veroverd, niet alleen in Nederland, maar ook in de ons omringende landen. Tot problemen heeft deze nieuwkomer (nog) niet geleid. In de digitale literatuur kom je twee verschillende verklaringen tegen voor de naam 'nagelkruid'. De eerste is dat de vruchten gehaakte snavels hebben en dat doet aan nagels denken. Met die haakjes blijven de vruchten aan kleding en aan de vacht van dieren hangen. De tweede verklaring is dat de wortels naar kruidnagel smaken. De wetenschappelijke geslachtsnaam 'Geum' komt uit het Grieks voor 'proeven'.

Het Oranjetipje

Het Oranjetipje is met zijn vrolijk oranje gekleurde vleugeltipjes een van de best herkenbare dagvlindersoorten. De onrustig fladderende vlinders met oranje tipjes zijn altijd mannetjes. Ze inspecteren hun leefgebied veelvuldig op de aanwezigheid van vrouwtjes. De vrouwtjes zijn niet oranje gekleurd en lijken op afstand meer op koolwitjes. Het Oranjetipje behoort tot de familie van de witjes en vliegt vanaf begin april tot eind mei in één generatie.

In april kruipt het Oranjetipje uit zijn pop. De mannetjes verschijnen ruim een week eerder dan de vrouwtjes. Ze kunnen hun woongebied dan eerst even goed verkennen, maar ook meteen achter de vrouwen aan gaan als die aankomen. Een vrouwtje paart maar een keer in haar kortstondig leven dat slechts enkele weken duurt. Het mannetje daarentegen probeert zo veel mogelijk vrouwtjes te bevruchten.

Op afstand kan hij niet zien welk vrouwtje wel of niet bevrucht is. Een bevrucht vrouwtje steekt bij nadering van een opdringerige man haar kontje resoluut omhoog. Het mannetje begrijpt dit gebaar en gaat dan op zoek naar andere vrouwen.

Na de paring drinkt het vrouwtje veel nectar. Dit is nodig voor de ontwikkeling van haar eitjes. Per dag legt ze onder gunstige omstandigheden zo'n dertig eitjes; in totaal ongeveer tweehonderd in één seizoen.

De Pinksterbloem is de belangrijkste waardplant voor het Oranjetipje. Soms worden de eitjes ook afgezet op Look zonder look en in tuinen worden zo af en toe ook rupsen van Oranjetipjes op Judaspenning gevonden. Over het algemeen geldt echter dan de meeste Oranjetipjes op zoek gaan naar een Pinksterbloem. Het moet dan wel een Pinksterbloem zijn met veel bloemknoppen en hij mag niet uitgebloeid zijn. Ook Pinksterbloemen die in de schaduw staan worden afgekeurd. Als aan al deze voorwaarden is voldaan kan het vrouwtje aan de slag. Op elke Pinksterbloem wordt meestal maar 1 ei gelegd. De eitjes scheiden een stof af die andere vrouwtjes ervan weerhoudt nog een eitje op de plant af te zetten.

Eén pinksterbloem biedt doorgaans onvoldoende voedsel voor meer dan één rups. Bovendien zijn de rupsen kannibalistisch. Eitjes die later op een bezette plant worden afgezet hebben daarom nauwelijks overlevingskansen. Vanaf juni verpopt het oranjetipje zich al en zo overwintert hij ook. De bruine gordelpop heeft twee spitse uiteinden en hangt tegen een stengel in de kruidlaag. Het volgend voorjaar begint de cyclus weer opnieuw.

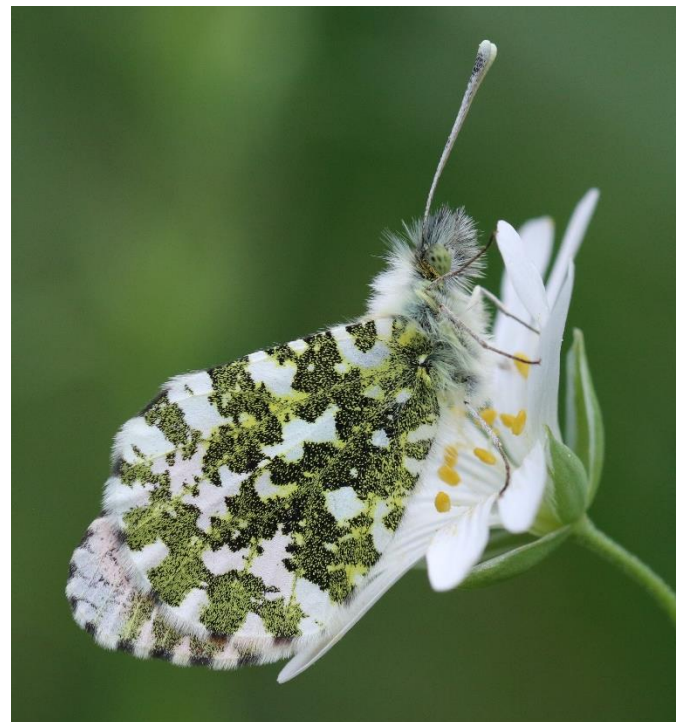

Foto Suzanne: Oranjetipje aan het opwarmen op Grote muur

Overall in het groen hoor je de fazanthaan

De roep van de mannelijke fazant tijdens het broedseizoen is een heel kenmerkend geluid. Het bestaat uit een scherp en luid “kok-kok-kok” gevolgd door een soort vleugelslag die klinkt als een doffe klap. Dit ritueel speelt zich af in de vroege ochtenduren of tegen schemering wanneer de mannetjes proberen indruk te maken op potentiële partners.

Fazanten zijn prachtig gekleurde vogels - althans, de mannetjes. Vrouwtjes daarentegen hebben een veel subtieler verenpak dat meer bruin en grijs bevat, perfect om onopgemerkt te blijven terwijl ze broeden of foerageren. Deze camouflage is cruciaal voor hun overleving.

De fazant komt van nature voor in Europa, maar niet in de West-Europese landen. Het gebied tussen Georgië, Armenië, Azerbeidzjan en van Vietnam tot in Noord-Korea vormt het oorspronkelijke leefgebied van de fazant. De Romeinen waardeerden de fazant om zijn vlees en zorgden ervoor dat de soort zich over grote delen van Europa verspreidde. De groei van het Europese fazantenbestand vond later plaats. Vooral ten behoeve van de plezierjacht werden vanaf de 18e eeuw grote aantallen fazanten gefokt en losgelaten. Dit is in Nederland verboden, maar gebeurt illegaal nog wel. De fazant komt van nature voor in laaglandbossen, waar hij is gespecialiseerd in het vangen van insecten, hagedissen en soms muizen, zaden en aas op de bosbodem. De in Nederland voorkomende fazant is een mix van verschillende ondersoorten en varianten die in het Aziatische broedgebied voorkomen.

Fazanten hebben een lang broedseizoen, van maart tot en met juni. De vogels leven in een haremstructuur, waarbij een mannetje vaak meerdere vrouwtjes bevrucht. Het nest wordt goed verscholen gemaakt. Eén legsel met 10 tot 14 eieren. Broedduur 22 - 27 dagen. De goed gecamoufleerde vrouwtjes broeden de eieren uit. De jongen verlaten meteen na uitkomen het nest en volgen het vrouwtje en de andere jongen en zoeken meteen hun eigen voedsel.

In het oorspronkelijke leefgebied eten fazanten vooral plantaardig voedsel: vruchten, bessen, gras en knoppen. In het voorjaar ook wel insecten. In cultuurland profiteren fazanten van landbouwgewassen (vooral granen) en oogstresten. In West-Europa, waar fazanten voor jacht zijn geïntroduceerd, blijken fazanten veel opportunistischer te zijn. Ze eten wat ze pakken kunnen en zijn minder selectief dan in het oorspronkelijke leefgebied. Fazanten zoeken hun voedsel vooral rond zonsopkomst en zonsondergang. Fazanten in Europa zijn standvogels en blijven jaarrond in het broedgebied. Wel vormen zich in de winter soms grotere groepen.

Bron: Vogelbescherming Nederland

Foto fazanthenen: Suzanne

Smeerwortel, inheemse superplant

Tijdens een wandeling langs de Maas is het een genot om de Gewone smeerwortel in bloei te zien. *Symphytum officinale* ofwel de Gewone smeerwortel is een inheemse plant die je tegenkomt op hellingen, bermen en slootkanten. De plant bloeit vanaf april tot september en de bloemen zijn klokvormig, staan dicht op elkaar in hangende trossen en kunnen paars-violet, roze of wit van kleur zijn. Zowel het blad als de wortels van smeerwortel zijn eetbaar. Omdat de harige en enigszins slijmerige blaadjes niet erg prettig zijn om te eten, kun je ze voor vers gebruik het beste klein snijden en aan een salade toevoegen of verwerken in een smoothie of soep. Jonge scheuten kunnen ook gebleekt worden en gekookt, op de zelfde manier als asperges. Let op: langdurig gebruik van voornamelijk de wortel of oude bladeren kan leiden tot leverbeschadiging, dus gebruik bij voorkeur jonge blaadjes en eet smeerwortel niet elke dag. Smeerwortel bevat allantoïne waarvan onderzoek heeft bevestigd dat het de genezing van snijwonden of kleine brandwonden stimuleert. Traditioneel werd smeerwortel ook uitwendig gebruikt bij botbreuken, vandaar zijn Engelse naam “knitbone”. Rol een blad tussen je handen om het te kneuzen en leg het direct op de wond. Je kunt ook een kompres maken door de bladeren in gaas te verpakken. Smeerwortel bevat veel stikstof en kalium en de diepe wortels zijn ook in staat om andere mineralen (zoals magnesium en calcium) uit de diepere grondlagen te halen. De plant bevat nectar en stuifmeel, waar met name hommels op afkomen. De nectar zit diep in de bloem dus een relatief lange tong is gewenst. Hoewel hommels een lange tong hebben, bijten ze ook gaatjes in de bloembuis om de nectar gemakkelijker te kunnen bereiken. Bruine vlekjes op de bloemen zijn een aanwijzing van deze gaatjes. Hiervan profiteren weer andere insecten met een kortere tong, zoals Metselbijen en Sachembijen.

Waardplanten en voedselplanten

Het woordje ‘waard’ komt van de waard in een herberg. De gastheer, die mensen voorziet van een hapje en een drankje. In de plantenwereld doen waardplanten een beetje het zelfde, ze zorgen voor ‘voedsel’ voor bijen, vlinders, insecten en allerlei andere organismen via en hun bloemen en blad. Maar...een plant is pas een waardplant als de plant ook echt noodzakelijk is voor de ontwikkeling van het insect of de vlinder. Zo zijn de meeste rupsen voor hun voedsel afhankelijk van één of enkele plantensoorten; dat zijn dan de waardplanten voor deze soort.

De meeste vlinders leven van nectar, een stroperig vocht dat ze uit bloemen halen. In nectar zitten suiker en kleine hoeveelheden eiwitten en vitamines. Vooral de vrouwtjes hebben dit nodig om eitjes aan te maken. De planten waar vlinders en andere insecten hun nectar halen, maar die geen rol spelen bij de ontwikkeling noemen we voedselplanten.

Waardplanten voor enkele dagvlinderrupsen:

Groot Koolwitje	koolsoorten en andere kruisbloemigen
Klein Koolwitje	koolsoorten en andere kruisbloemigen
Klein geaderd witje pinksterbloem	kruisbloemigen, zoals look zonder look en pinksterbloem
Scheefbloemwitje	scheefbloem, look zonder look, rucola, herik
Oranjetipje	look zonder look, pinksterbloem, damastbloem, Judaspennig
Citroenvlinder	sporkehout (vuilboom) en wegedoorn
Koninginnenpage	venkel, peen, dille en andere schermbloemigen
Kleine vuurvlinder	schapenzuring, veldzuring
Boomblauwtje	vuilboom, klimop, heide, hulst, wegedoorn, Kattenstaart
Icarusblauwtje	diverse klaversoorten
Distelvlinder	diverse distelsoorten, kleine klis, kaasjeskruid en brandnetels
Atalanta	grote en kleine brandnetel
Dagpauwoog	grote brandnetel, hop
Kleine vos	grote brandnetel
Grote vos	populier, wilg, iep en sleedoorn
Gehakelde aurelia	grote brandnetel, hop, iep, aalbes
Landkaartje	grote brandnetel
Kleine ijsvogelvlinder	wilde kamperfoelie